

"מצפן מורשת"

חילוץ הטנק בשכם

הנחיות להעברת השיעור:

1. ספרו לחיילים בקצרה על האירוע.
2. שלחו לטלפונים הניידים שלהם את סרטון 'מצפן מורשת'.
3. לרשותכם שאלות לדיון ודגשים לסיכום. בדבריתכם הדגישו את רוח הלחימה.

תקציר האירוע

בתאריך י"א בחשוון התשס"ג (17 באוקטובר 2002), נקלע כח מגדוד 82 למארב אשר כלל ירי והשלכת בקבוקי תבערה סמוך לקסבה בשכם. טנק מהגדוד נתקע עקב תקלה טכנית. לעבר הטנק הושלך כד תבערה והוא החל מתלקח. כתוצאה מהתלקחותו הופעלה מערכת כיבוי האש בתוך הצריח והצוות יצא מהטנק. רב סמל מוטי עטון הצטרף ללא היסוס לצוות מפקד הפלוגה אשר הוקפץ למקום האירוע, הוא נכנס לתא נהג הטנק הבווער, כשהוא מסתכן בהרעלה, בכוויות ואף בפיצוץ. הוא שיחרר את בלמי הטנק במקצועיות ובנחישות. לאחר שחרור הבלם, החלו בגרירת הטנק. הטנק האמצעי היה הנגרר, הטנק הראשון היה המושך והטנק השלישי הבולם. נהג הטנק הבולם איבד את ההכרה, ומוטי התנדב להחליפו ותפס את מקומו. מוטי הציל בפעולותיו את חיי חבריו לגדוד.

רס"ן נדב מילוא שנפל בלחימה בלבנון כתב לחייליו: "כל פעולה שאתם מבצעים תנסו לבצעה בצורה הטובה ביותר, בדרך הקשה ביותר, שתביא אתכם לתוצאות הטובות ביותר (...). תשאפו לבצע את המיטב באותה צורה בה תוכלו להסתכל על עצמכם במראה, ולהגיד לעצמכם בכנות: "עשינו את המקסימום". לאורך הדורות חוינו מערכות ומלחמות. היו תקופות בהן מצאנו עצמנו בנחיתות מספרית, לעיתים ללא ציוד מתאים, אל מול אתגרים שקצרה היריעה מלספר עליהם, אך תמיד הכריע עוז רוחם של הלוחמים את הכף. הדבר נכון שבעתיים בימים אלו, בהם עומדים לרשותנו ציוד לחימה ותשתיות מהטובות בעולם.

נסה להבין מה מוביל לוחם לקפוץ לתוך טנק בווער? כיצד נחזק את רוח הלחימה? מהי המחויבות המקצועית שלנו בימי שגרה ובלחימה?

שאלות לדיון:

1. אילו ערכים באים לידי ביטוי באירוע?

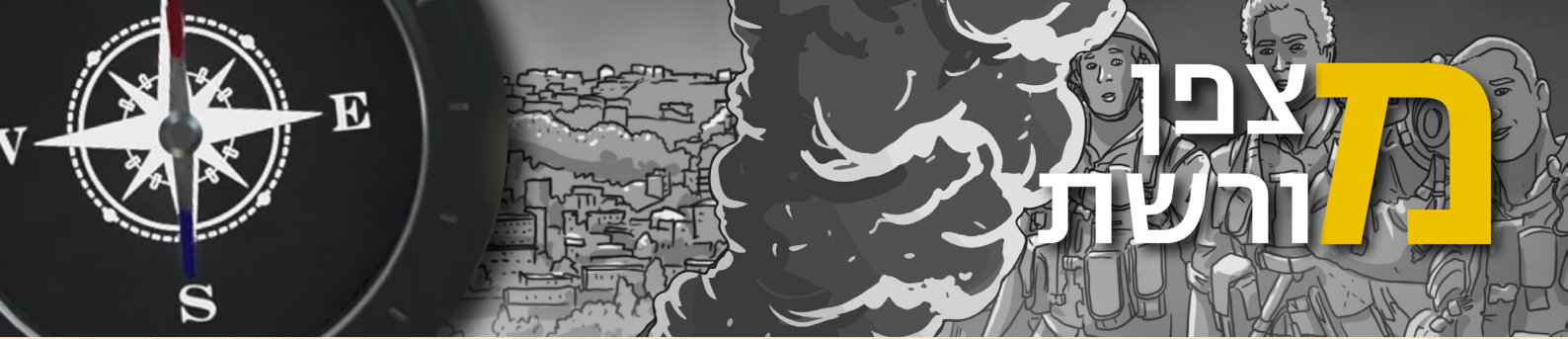
• **אנו נתמקד בשלושה ערכים מרכזיים:**

א. **רעות:** "החייל יפעל מתוך אחווה ומסירות לחבריו לשירות, ויחלץ תמיד לעזרתם כשהם זקוקים לו או תלויים בו, חרף כל סכנה וקושי, עד כדי חירוף הנפש."

מוטי נחלץ לעזרת חברו והחליף את הנהג, שאיבד את הכרתו בטנק הבולם, כשהוא מסכן את חייו. מוטי עשה את המירב למען הצלחת המשימה, ובכך הציל את חיי חבריו לגדוד.

ב. **שליחות:** "החייל יראה בשירותו הצבאי שליחות; יהיה נכון לתרום כל שביכולתו להגנת המדינה, אזרחיה ותושביה. זאת בהיותו נציג של צה"ל הפועל מתוקף ובמסגרת הסמכויות שניתנו לו על פי פקודות הצבא."

הצטרפותו של מוטי לצוות מפקד הפלוגה, כמו גם כניסתו לטנק הבווער מדגימות שליחות מהי. נדרשות מאיתנו מסירות ונכונות גם במחיר סכנת חיים.

ג. מקצועיות: "החייל ישאף לרכוש את הידע המקצועי ואת המיומנויות הנדרשים לביצוע תפקידו, וישמשם תוך חתירה לשיפור מתמיד של ההישגים האישיים והיחידתיים."

מוטי שלט היטב בתפעול המערכות השונות בטנק והצליח גם בתנאים קשים אלו לפעול נכון וביעילות. עלינו לשקוד על מקצועיות זו בשגרה, כדי להתמודד עם מצבי קיצון ללחימה באופן שיידרש.

2. מה מייחד, לדעתכם, מצבים בהם האנשים נוטים לבצע מעשי גבורה?

3. מה מניע חייל להיות מקצועי ומדויק בפעולותיו, והאם לדעתכם באמצעות חינוך ואימון ניתן להביא לשיפור ביישום ערך זה?

לסיכום:

- יש לחייל יכולת במקצועיותו לשנות את תוצאות של קרב. מקצועיות זו חייבת להיבנות בשגרה והיא מצריכה חתירה ללמידה, יסודיות והתמדה. יישום ערך זה בכל פעולותינו, בשגרה, באימונים ובקרב יאפשר לנו לעצב מציאות מבצעית כזו שתוביל לעמידה במשימותינו. מעשים אלו, המבוצעים בשדה הקרב, יביאו לידי מימוש את ערכי רוח צה"ל. פעולות אלו, המצופות מכל חייל ומפקד בצה"ל הן אלה שעשויות להביא לשינוי דרמטי במהלך הקרב ולעצב מציאות מבצעית אחרת. חיזוק ערך המקצועיות הוא הכרחי ואף קריטי, בשגרה ובחירום.
- השירות הצבאי הינו חובה על פי חוק במדינת ישראל. יחד עם זאת, זוהי חובה שיש בה גם זכות, הזכות לשרת את הכלל. המסירות שלנו למשימת ההגנה על מדינת ישראל באה לידי ביטוי בכל עת, אך במיוחד במצבי סכנה וחירום. עלינו לזכור זאת תמיד ובעת הצורך ליישם שליחות זו באופן מיטבי ומתוך תחושה של רוח לחימה.

"כל חייל חייב לראות עצמו במצבים מסוימים כאילו בו לבדו תלוי גורל המערכה" (דוד בן גוריון)

